

УКРАЇНА – МОРСЬКА ДЕРЖАВА

Рецензія на:

**підручник «Економіка моря» / В.Н. Парсяк. –
Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 390 с.
навчальний посібник «Економіка моря» для практичних
занять та самостійної роботи студентів /
В.Н. Парсяк, О.В. Жукова, К.В. Парсяк –
Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. – 390 с.**

Освоєння ресурсів Світового океану відкриває захопливі перспективи для відстоювання Україною місця, яке вона (за умов створення для того сприятливого клімату) могла б посісти поміж провідними економіками світу. Це твердження авторів виглядає природним, оскільки наша батьківщина, де-факто, – морська держава. Це географічно обумовлено перебуванням її терен на узбережжях Чорного та Азовського морів, Керченської протоки, попри усі проблеми, які виникли внаслідок відомих військово-політичних подій. З цієї причини, вона має вдосталь шансів (а тому – повинна!) скористатися історичною можливістю опинитися пліч-о-пліч у лавах із тими представниками людської цивілізації, які жадатимуть скористатися багатствами, прихованими під водною поверхнею Земної кулі та у воді, власне, піклуючись, водночас, про збереження біорозмаїття та посилюючи екологічну безпеку.

Виглядає цілком слушним судження, що до недавнього часу використання Світового океану людством мало відверто знищувальний характер, перебуваючи на рівні економіки привласнення. Його треба, як наголошується, кардинально змінити, розбудовуючи морську економіку відтворення. У період удосконалення та практичної імплементації світовою спільнотою концепції сталого розвитку, академічний курс «Економіка моря», який концентрує увагу на ключових категоріях та механізмах раціонального природокористування, перетворюється на один з найважливіших у комплексі дисциплін, передбачених планами навчальних програм, започаткованих викладачами однойменного факультету Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова.

За запропонованою авторами логікою, підручник «Економіка моря» складається з чотирьох глав. У першій викладено погляди щодо матеріальних підвалин формування та послідовного вдосконалення відносин між людьми, корпораціями та державами з приводу освоєння Світового океану. Наведено аргументи на користь гіпотези відносно його приналежності до системи факторів, а ресурсів, які перебувають у ньому, – до предметів праці й, відтак, до виробничих сил сучасного суспільства.

Звертає на себе увагу систематизація видів господарської діяльності, які в сукупності та взаємозв'язку утворюють внутрішню будову економіки моря. Акцентовано увагу на емісійному й екстракційному характері морської господарської діяльності. Розроблено і детально схарактеризовано складові класифікаційних груп економічних ресурсів Світового океану. Окреслено джерела походження, мотиви людей щодо їхнього пошуку, видобутку та перероблення в продукти, здатні

задовольнити потреби споживачів.

У другій главі висвітлено економіко-правові підвалини морської господарської діяльності. Автори ретельно пояснюють сутність правових режимів морських просторів, а також графічні моделі визначення їхньої протяжності. Зазначені економічні наслідки розмежування морських просторів для прибережних країн та тих з них, які не мають безпосереднього виходу до морських берегів. Викладено сутність теорій інституціоналізму та маринізму. Актуальними виглядають заходи, імплементація яких могла б покращити ефективність морської господарської діяльності в Україні. Сфокусована увага на різновидах рентних виплат, що набули розповсюдження в Україні, функції, які вони виконують, а також види ставок, області їхнього застосування, методики розрахунку суми ренти, яку вилучають у бізнесу.

У третій главі досліджено структуру світового фрахтового ринку, наведено його класифікаційні групи, схарактеризовано особливості лінійних та трампових перевезень. Окреслено чинники, що впливають на розміри фрахтових ставок і знижок, якими судноплавні компанії мотивують вантажовідправників до тривалої співпраці. Систематизовані ключові елементи морського природного потенціалу. Підкреслено наявність сприятливих природних умов для розвитку економіки моря в Україні. Наведено огляд підходів і методів вартісної оцінки морського природного потенціалу. Проведена систематизація джерел грошових коштів, необхідних для реалізації морських господарських проєктів. Визначено вектори, за якими, відбувається розвиток світового суднобудування.

Четверта глава містить інструменти перевірки набутих студентами знань, інтенсифікації навчання та засвоєння теоретичного матеріалу: тести, контрольні питання.

Логічним продовженням підручника виглядає навчальний посібник «Економіка моря», призначений для проведення практичних занять та самостійної роботи студентів. Разом вони доповнюють один одного, відкриваючи майбутнім фахівцям перспективи комплексного та глибокого засвоєння теоретичних положень і прикладних методик морської господарської діяльності, викладених з використанням базових концепцій та понять, засвоєння яких визначено вимогами робочої навчальної програми курсу. Ця частина академічного диптиху складається з трьох розді-

лів, відповідно до форм занять, передбачених нормативними навчальними документами. Запропонована авторами будова книжки надає також відомі зручності викладачам, з урахуванням обсягів часу, відведеного для позалекарійних занять студентів.

Впродовж підготовки усіх рукописів, про які йдеться, до видання, авторська команда використовувала власні наукові напрацювання, а також відомості, отримані під час скрупульозного дослідження публікацій знаних вітчизняних та закордонних колег, законодавчих та нормативних актів, чинних в Україні, директив Європейського Союзу, положень відповідних міжнародних угод, договорів, конвенцій.

Вважаємо за потрібне підкреслити, що дидактичні матеріали, які рецензуються, відзначає високий

та науковий рівень, чіткість, логічність і зрозумілість викладених у них відомостей. Вони допоможуть формуванню світогляду та фахових компетентностей з дисципліни, яка вивчається. Це твердження, природно, стосується, перш за все, студентів економічних спеціальностей. Водночас, з користю для себе ними можуть скористатися аспіранти, викладачі, широке коло читачів, які цікавляться перспективами розвитку земної цивілізації.

І перше, і друге видання оздоблені великою кількістю слухних ілюстрацій, які, маємо визнати, зробили книжки захопливими, візуалізували процеси та явища, характерні для предмета, який вивчається. А це так важливо, особливо для молодого читача, якому вони, власне, і адресовані.

**Доктор економічних наук, професор,
академік Національної Академії Наук України,
заслужений діяч науки і техніки України,
директор Інституту проблем ринку
та економіко-екологічних досліджень
НАН України**

Буркинський Б.В.

НА КАФЕДРІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ННІ ЕІУ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ КРУГЛОГО СТОЛУ НА ТЕМУ «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ»

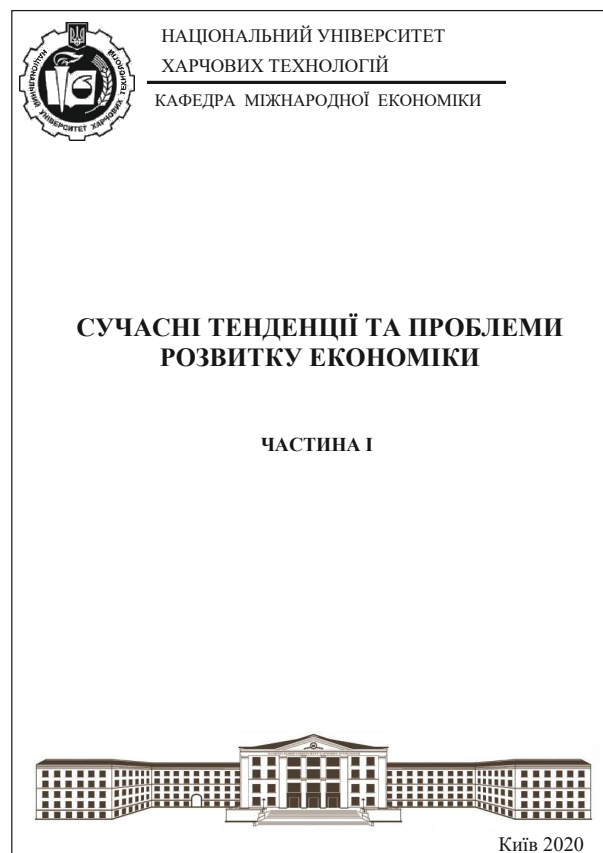
В рамках постійно діючого наукового семінару кафедри міжнародної економіки «Інформаційна культура в сучасному світі» Національного університету харчових технологій відбулося 18-те засідання круглого столу на тему «Сучасні тенденції та проблеми розвитку економіки». Відкрила і модерувала захід завідувач кафедри міжнародної економіки, доктор економічних наук, професор Світлана Гуткевич.

В програмі круглого столу заявлено близько 60 учасників – представників київських вузів. Доброю традицією стала участь в роботі круглого столу представників Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського, Київського національного університету культури та мистецтв, Київської духовної академії і семінарії.

Одним з основних спікерів став Віктор Галасюк – голова Української асоціації Римського клубу, який у своїй доповіді наголосив про важливість визначення спеціалізації країни у глобальному світі та необхідності обрання Україною своєї основної «професії». Його презентація викликала жваві обговорення та інтерес.

Змістовними та актуальними були доповіді гостей – Бружи Альбіни, Ханас Тетяни. Гідно представили Національний університет харчових технологій студенти першого курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини» Костюченко Віталій та Нижник Ганна, які доповіли про роль та місце в світовій економіці Міжнародного валютного фонду та ЮНЕСКО. Студент третього курсу – Радченко Михайло у своєму виступі проаналізував специфіку ринку алкогольної та безалкогольної продукції.

На завершення круглого столу Помічник Ректора Київської духовної академії і семінарії ієромонах

Афанасій виголосив вітальне слово та вручив завідувачу бібліотеки Наталії Левченко літературу до фонду бібліотеки нашого університету.